

פתרון מורחב מרתון דיני עבודה

1. מה מהסוגיות הבאות מסור לסמכותו הייחודית של בית הדין האזורי לעבודה?

- א. תובענה בין עובד למעסיקו בשאלת עצם קיום יחסי העבודה ביניהם.
- ב. תובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי כללי, כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, בעניין קיומו של הסדר קיבוצי.
- ג. תובענה בין עובד למעסיקו באשר להפליית המעסיק את העובד בתנאי עבודתו נוכח העובדה כי העובד סירב לעבור בדיקות גנטיות שונות, על אף דרישת המעסיק כי יעבור בדיקות אלה.
- ד. תובענה שעילתה בס' 44 לפקודת הנזיקין, קרי בעוולת מטרד ליחיד הקשורה לסכסוך עבודה.

ס' 24(א)(1) לחוק בית הדין לעבודה

סמכות בית-דין אזורי

24(א) לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון –
(1) בתובענות בין עובד או חליפו למעסיק או חליפו שעילתן ביחסי עבודה, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עבודה ולמעט תובענה שעילתה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש];
24(א) (1) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עבודה, בתובענה שעילתה בחוזה כאמור לפני שנוצרו יחסי עבודה או לאחר שנסייתו יחסים כאמור, או בתובענה שעילתה בקבלת אדם לעבודה או באי-קבלתו;

2. מעבידה הועמדה לדין בבית הדין האזורי לעבודה לאחר שלא שילמה לעובדיה שכר מינימום וזוכתה. ערעור על פסק הדין התקבל, והמעבידה הורשעה בבית הדין הארצי לעבודה. המעבידה מעוניינת להשיג על פסק הדין המרשיע.

מה הדין?

- א. המעבידה רשאית להגיש בקשה לדיון נוסף לבית הדין הארצי לעבודה.
- ב. המעבידה רשאית להגיש עתירה לבג"ץ.
- ג. המעבידה רשאית להגיש ערעור בזכות לבית המשפט העליון.
- ד. החברה רשאית להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.

ס' 26(ג) לחוק בית הדין לעבודה

ערעור לפני בית הדין הארצי

26(א) פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(א) ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי; כל החלטה אחרת של בית דין אזורי ניתנת לערעור אם נתקבלה רשות לכך מנשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא; רשות כאמור בסעיף קטן זה, לגבי החלטה אחרת, תינתן אם שוכנע בית הדין כי אם הערעור על החלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.
(א1) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא תינתן רשות ערעור על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו.
(ב) פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי; בערעור כאמור ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד, ויחולו בו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בערעורים פליליים בבית משפט.
(ג) פסק דין בערעור לפי סעיף קטן (ב) דינו לענין ערעור נוסף כדין פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור פלילי.

3. נחום, העובד במפעל לחיתוך קופסאות פח, הגיש כנגד מעסיקו תובענה בעילה של הפרת חובה חקוקה, לאחר שידו נפגעה תוך שימוש במכונה שלא הותקנו בה אמצעי הבטיחות הנדרשים לפי תקנות בטיחות בעבודה. המפעל ממוקם באזור התעשייה בירושלים, ואילו נחום הוא תושב תל-אביב.

בידי מי הסמכות לדון בתובענה?

- א. בית הדין האזורי לעבודה בירושלים.
- ב. בית הדין האזורי לעבודה בחיפה.
- ג. כל אחד מבתי הדין האזוריים לעבודה בארץ.
- ד. בית המשפט המחוזי בירושלים, היות והסכום שתבע נחום עולה על 2,500,000 ₪.

סעי' 3(א)(3) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין)

מקום השיפוט [2]

3(א) מקום השיפוט הוא—

- (1) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום העבודה של העובד שהיא העבודה נושא התובענה, או שבאזור שיפוטו בוצעה העבודה;
- (2) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום העבודה או מקום העבודה המיועד של העובד, שהיא העבודה נושא התובענה, או שבאזור שיפוטו בוצעה או אמורה היתה להתבצע העבודה;
- (3) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1ב) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום העבודה של העובד שהיא העבודה נושא התובענה, או נמצא מקום מגוריו;

4. בביקורת שביצעו פקחים מוסמכים מטעם המדינה באתר בנייה נמצאו בו עובדים זרים שמעסיקה חברה, בניגוד לחוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991. בשל חומרת העבירות המיוחסות לחברה הוחלט להגיש נגדה כתב אישום.

מה הדין?

- א. בית הדין האזורי לעבודה מוסמך לדון בכתב האישום. על פסק הדין אפשר יהיה להגיש בקשת רשות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה ופסק דינו הוא סופי.
- ב. רק בית משפט השלום מוסמך לדון בכתב האישום. על פסק הדין אפשר יהיה לערער לבית המשפט המחוזי. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי אפשר יהיה להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.
- ג. בית הדין האזורי לעבודה מוסמך לדון בכתב האישום, על פסק הדין אפשר יהיה להגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה. על פסק דינו של בית הדין הארצי אפשר יהיה להגיש עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ.
- ד. בית הדין האזורי לעבודה מוסמך לדון בכתב האישום. על פסק הדין אפשר יהיה להגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה. על פסק דינו של בית הדין הארצי אפשר יהיה להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.

סעיף 26(ג) ו-24(ב) לחוק בית הדין לעבודה ; סעיף 41 לחוק בית המשפט (נוסח משולב)

26(ג). פסק דין בערעור לפי סעיף קטן (ב) דינו לענין ערעור נוסף כדין פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור פלילי.

24(ב). לבית דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן ; שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה ; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט.

ערעור

- 41(א) פסק דין של בית משפט מחוזי בערכאה ראשונה ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון.
- (ב) החלטה אחרת של בית משפט מחוזי בענין אזרחי, ופסק דין של בית משפט מחוזי בערעור, ניתנים לערעור לפני בית המשפט העליון, אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע לכך, או מאת בית המשפט העליון, ובפסק דין – גם אם ניתנה רשות לכך בגוף פסק הדין ; רשות כאמור בסעיף קטן זה לגבי החלטה אחרת תינתן אם שוכנע בית המשפט כי אם הערעור על ההחלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תינתן רשות ערעור –
 - (1) על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו ;
 - (2) על החלטת בית משפט מחוזי בשאלה אם עניין מסוים הוא עניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42 או עניין כלכלי-מינהלי כמשמעותו בסעיף 42, אם לאו, ואולם תינתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט כי עניין מסוים אינו עניין כלכלי אם תוצאת ההחלטה היא שבית המשפט המוסמך הוא בית משפט שלום.
- (ד) אין באמור בסעיף קטן (ג) כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור באותו סעיף קטן במסגרת ערעור על פסק הדין.
- (ה) על אף האמור בסעיף קטן (ב) ובסעיף 8(ד) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, לא תינתן רשות ערעור על החלטת בית משפט מחוזי לאשר תובענה ייצוגית לפי פרט 5 לתוספת השניה לחוק האמור או לאשר תביעה נגזרת לפי סעיף 198 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ;
- (2) לבקשת בעל דין, יקיים בית המשפט דיון חוזר בהחלטה כאמור בפסקה (1) בהרכב של שלושה שופטים ; מצא ההרכב כי בקשה לדיון חוזר מעלה עניין שיש בו חשיבות, רגישות או חידוש מיוחדים, רשאי הוא להורות על העברת הדיון בו לבית המשפט העליון אשר ידון בבקשה לדיון חוזר כאילו היתה ערעור על ההחלטה ; על החלטת ההרכב לפי פסקה זו לא תינתן רשות ערעור ;
- (3) אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור בפסקה (1) במסגרת ערעור על פסק הדין.

5. דנה, מרשתך, מעוניינת לתבוע את חברת "הכלניות בע"מ" שהינה מעסיקתה, לקבלת פיצויים בסך 15,000 ₪ בגין אי תשלום שכרה.

איזו ערכאה תדון בתביעה זו ובאילו סדרי דין תידון התביעה?

- א. התובענה תידון בפני בית הדין האזורי (לפי כללי הסמכות המקומית) בדרך של דיון מהיר. רשם בית הדין האזורי יוכל אף הוא לדון בתביעה זו.
- ב. התובענה תידון אך ורק בפני רשם בית הדין האזורי לפי כללי הסמכות המקומית.
- ג. התובענה תידון בבית הדין האזורי ורשם בית הדין האזורי יוכל אף הוא לדון בה, אלא שאם יתגלה כי התובענה מעלה סוגיות שמן הצדק ראוי לדון בהן שלא על דרך של דיון מהיר, מוסמך בית הדין האזורי, כמו גם רשם האזורי, לדון בה על דרך של תובענה רגילה.
- ד. תשובות א' + ג' נכונות.

ס' 31(א) + 31(ה) + 31(ח) לחוק בית הדין לעבודה

דיון מהיר

31(א) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1) או (3) לתשלום סכום שלא יעלה על הסכום שקבעו שר התעשייה המסחר והתעסוקה ושר המשפטים ידון בית דין אזורי בדרך של דיון מהיר על-פי הוראות סעיף זה; הסכום האמור ייקבע על-ידי השרים בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(ה) בית דין אזורי רשאי, בין מיזמתו ובין לבקשת צד, להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו, אם מצא כי נושא הדיון, הבעיות השנויות במחלוקת, או היקף הראיות הדרושות לבירור הענין אינן מאפשרות דיון מהיר או שמן הצדק להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו. הופסק הדיון המהיר כאמור – ימשיך בית הדין האזורי לדון בתובענה בדרך הרגילה.

(ח) לענין סעיף זה, "בית דין אזורי" – "לרבות רשם של בית הדין בענין שבתחום סמכותו.

6. נחום נתבע בבית הדין האזורי לעבודה. ביום הדיון נודע לו כי השופט בתובענה הוא דודו של התובע. נחום הגיש בקשה לבית הדין כי השופט יפסול עצמו מלדון בתביעה ואולם בקשתו זו נדחתה. **האם יוכל נחום להשיג על ההחלטה שדחתה את בקשת הפסלות שהגיש?**

- א. אין באפשרותו של נחום לעשות דבר, היות ואין ערעור על החלטות בבקשות לפסלות שופט.
- ב. על נחום להגיש ערעור על ההחלטה, וזאת תוך עשרה ימים מיום שנודע לו על ההחלטה. את הערעור על נחום להגיש לבית הדין הארצי. בערעור ידון נשיא בית הדין הארצי או שופט של בית הדין הארצי או הרכב של בית הדין הארצי, הכל לפי קביעת הנשיא.
- ג. בתוך חמישה ימים על נחום להגיש בקשה לרשות ערעור לבית הדין הארצי. הדיון בבקשה ייערך בפני נשיא בית הדין הארצי בלבד.
- ד. על נחום להגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה. את הערעור הוא יוכל להגיש עד 45 ימים מעת מתן ההחלטה (או מעת שהומצאה אליו אם ניתנה שלא בפניו). כל שופט של בית הדין הארצי יכול לדון בערעור.

סע' 39א לחוק בית הדין לעבודה + 112ג לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין)

טענת פסלות

39א. הוראת סעיף 77א לחוק בתי המשפט תחול בשינויים המחוייבים על השופטים, הרשמים ונציגי הציבור של בית הדין; ערעור כאמור בסעיף 77א(ג) יהיה לפני בית הדין הארצי, וידון בו נשיא בית הדין הארצי, או מותב של שופטי בית הדין הארצי, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא.

ערעור על החלטה

112ג. (א) בעל דין שבדעתו לערער על החלטה בעניין טענות פסלות או בעניין היתר ייצוג יודיע על כך לבית הדין, ומשהודיע כך, יימשך המשפט, וזולת אם החליט השופט המותב או הרשם, לפי העניין, מנימוקים שיירשמו, שיש להפסיקו.

(ב) הערעור יוגש בכתב בשלושה עותקים, תוך עשרה ימים מהיום שבו הודעה לבעל הדין ההחלטה בבקשה; בערעור יפורטו כל נימוקי ההתנגדות להחלטה ויצורף לו תצהיר לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה; בו ביום ימציא המערער עותק מהערעור על מצורפיו, במישרין, לכל אחד מבעלי הדין; היו בעלי דין אחדים מיוצגים בידי עורך דין אחד, די בהמצאת עותק אחד בשביל כל בעלי הדין המיוצגים כאמור.

(ג) נשיא בית הדין הארצי לעבודה או מי שדן בערעור רשאי להורות לבקשת המערער בכתב הערעור, על הפסקת המשפט עד להחלטה בערעור.

(ד) כל בעל דין אחר רשאי להשיב לערעור; תשובת בעל דין תוגש בכתב בשלושה עותקים, תוך עשרה ימים מהיום שבו הומצא לו כתב הערעור, יפורטו בה כל נימוקיו ויצורף לה תצהיר לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לתשובה; לא הוגשה תשובה בתוך עשרה ימים כאמור, רשאי בית הדין להחליט בערעור לאלתר על יסוד הטענות בכתב שבפניו.

(ה) מי שדן בערעור רשאי, מטעמים מיוחדים, ליתן, לבקשת בעל דין בכתב ערעור או בכתב תשובה, הזדמנות לטעון טענות נוספות בכתב או בעל פה, וכן לבקש מהשופט, הרשם או נציג הציבור אשר על החלטתו הוגש ערעור להעיר את הערותיו.

(ו) הוחלט בערעור להעביר את הדיון בתובענה לשופט אחר או לרשם אחר או להחליף את נציג הציבור באחר, רשאי השופט או הרשם או המותב, לפי הענין, לדון בה מן השלב שאליו הגיע השופט הקודם או מכל שלב אחר שייראה לו נכון וצודק בנסיבות הענין.

7. בר הגישה תביעה בבית הדין לעבודה שעניינה זכויות שונות הנובעות מתקופת עבודתה כמלצרית ומסיומה. בין היתר תבעה בר כי ישולם לה פיצוי בגין העסקתה במסעדה בימי שבת "בסכום שיראה בית הדין לנכון לפסוק". עוד בטרם הוגש כתב הגנה נתן בית הדין החלטה ולפיה על בר לתקן את כתב התביעה ולקבוע סכום מדויק שהיא תובעת כפיצוי.

האם ההחלטה ניתנה כדין?

- א. אסור לבית הדין להורות על תיקון כתב התביעה ביוזמתו, אלא רק לבקשת המסעדה הנתבעת.
- ב. בית הדין רשאי להורות על תיקון כתב התביעה ביוזמתו ובכל עת כפי שעשה.
- ג. אפשר להורות על תיקון כתב התביעה רק לאחר הגשת כתב הגנה.
- ד. בית הדין רשאי להורות לבר לתקן את כתב התביעה רק אם בר מבקשת זאת, ולאחר שתתקבל עמדת הצד שכנגד.

סעיף 41 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין)

תיקון כתב טענות[34]

- 41(א) בית הדין או הרשם רשאי, בכל עת, להתיר לכל אחד מבעלי הדין או להורות לו לתקן את כתבי טענותיו.
- (ב) נתבקש התיקון בשעת הדיון, יירשם התיקון בפרוטוקול, אלא אם כן הורה בית הדין או הרשם אחרת.
- (ג) נעשה התיקון בהעדר אחד מבעלי הדין, יקבע בית הדין או הרשם מועד להמשך הדיון ויצרף להזמנת אותו בעל דין עותק מכתב הטענות המתוקן.
- (ד) בעל דין שאינו משיב לכתב טענות מתוקן או אינו מתקן את כתב טענותיו רואים אותו כאילו הוא מסתמך על כתב טענותיו המקורי כתשובה לכתב הטענות המתוקן.

8. נחום מואשם בבית הדין האזורי כי החזיק חומרי נפץ במחסן שאיננו מאושר להחזקת חומרי נפץ. בית הדין גזר על נחום שנתיים מאסר ואף חילט את חומרי הנפץ לטובת אוצר המדינה. בהרכב בית הדין ישב השופט גולדברג ונציגי הציבור, מר פרחי וגב' לוי.

מה הדין?

- א. בית הדין נהג כשורה. ככל שנחום יהיה מעוניין לערער על גזר הדין עליו לבקש רשות ערעור לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו מצוי מחסן חומרי הנפץ.
- ב. בית הדין נהג כשורה. ככל שנחום יהיה מעוניין לערער על גזר הדין עליו לפנות לבית הדין הארצי שידון בהרכב של שלושה, אף הוא – שופט ושני נציגי ציבור.
- ג. בית הדין נפל לכלל שגגה, היות והאישום האמור הינו פלילי ובהליכים פליליים בית הדין האזורי אמור לדון בדן יחיד, בלי נציגי ציבור כלל.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

פסולי-דין [19]

24. בית הדין המוסמך לדון בתובענה רשאי למנות לפסול-דין או למי שזקוק לאפטרופוס, אפטרופוס לדין אשר ייצגו ייצוג מלא בכל ההליכים בבית הדין, והוא רשאי לעשות זאת לבקשת בעל דין או בלא בקשה כזאת.

9. דנה הוטרדה מינית במקום עבודתה על ידי נחום מעסיקה הישיר. דנה ביקשה מן הפרקליטות כי האישום הפלילי ינוהל אף הוא בבית הדין האזורי, אליו כבר הגישה תובענה לפיצוי בלי הוכחת נזק בסך 120,000 ₪ כנגד נחום. הפרקליטות שוקלת את בקשתה של דנה.

מה תיעץ לפרקליטות?

- א. הפרקליטות נדרשת לנהל את ההליך בבית הדין לעבודה היות ומדובר בהטרדה מינית שנעברה במסגרת יחסי עבודה, כהגדרת מונח זה בחוק למניעת הטרדה מינית. משכך, לבית הדין לעבודה סמכות ייחודית לדון בהליך זה.
- ב. אין אפשרות לדון באישום פלילי הנוגע לעבירת ההטרדה המינית, היות וסמכות הבלעדית של בית הדין לעבודה בהקשר זה משתרעת רק על הליכים אזרחיים בלבד.
- ג. הפרקליטות יכולה לבחור לנהל את ההליך בבית המשפט האזורי (לפי כללי הסמכות העניינית הסטנדרטיים) או בבית הדין לעבודה.
- ד. דנה ממילא לא יכולה להגיש תובענה לפיצוי בלי הוכחת נזק העולה על הסך של 50,000 ₪ ואם כן תביעתה תידחה. נוכח העובדה כי תביעתה תידחה כאמור, הרי שלא יוכל בית הדין לדון באישום הפלילי.

ס' 10(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998

סמכות בית הדין לעבודה

- 10(א) לבית הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי לפי סעיפים 6, 7 ו-9 שענינו אחד מאלה –
- (1) הטרדה מינית שעשה מעסיק, או ממונה מטעמו, לעובדו, או שעשה עובד לעובד אחר, במסגרת יחסי עבודה;
 - (2) התנכלות של מעסיק, או של ממונה מטעמו, כלפי עובד, או של עובד כלפי עובד אחר, במסגרת יחסי עבודה;
 - (3) אחריות מעסיק כאמור בסעיף 7 בשל הטרדה מינית או התנכלות שעשה ממונה מטעם המעסיק לעובדו, או עובד לעובד אחר, במסגרת יחסי העבודה.
 - (ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על הליך אזרחי שענינו הטרדה מינית או התנכלות שנעשו בשירות.
 - (ג) הוראות סעיפים 10, 10א, 12 ו-13 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה יחולו על הליכים לפי סעיף זה.

10. רשמת בית הדין האזורי סיים לדון בתביעתו של נחום, מרשך, כנגד מעסיקו, בגין אי תשלום שכרו. תוך כמה זמן על הרשמת ליתן פסק דין בתובענה?

- א. תוך 30 ימים.
- ב. תוך 45 ימים.
- ג. תוך 10 ימים.
- ד. תוך 15 ימים.

ס' 55 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין)

פסק דין [47]

- 55(א) כתום הדיון או לאחר מכן, בהקדם ככל האפשר לפי הנסיבות, יתן בית הדין את פסק דינו.
- (ב) בדיון בפני מותב או שופט כדן יחיד, יינתן פסק הדין תוך שלושים ימים, ובדיון בפני רשם יינתן פסק-הדין תוך חמישה עשר ימים; לא יתן פסק הדין כאמור, ימסור על כך אב בית הדין או הרשם, לפי הענין, הודעה מנומקת בכתב לנשיא בית הדין הארצי; בבית דין שבו מכהן שופט ראשי, יימסר העתק ההודעה לשופט הראשי.

11. עורך דין מטעם ארגון עובדים מעוניין לפעול בשם הארגון ולהגיש תביעה בגין הפרת הוראות הסכם קיבוצי. עורך הדין מעוניין כי התביעה תידון בבית הדין הארצי לעבודה.

מה הדין ?

- א. התביעה תידון בבית הדין הארצי לעבודה אם סגן נשיא בית הדין הארצי לעבודה הורה על כך לאור בקשת עורך הדין.
- ב. התביעה תידון בבית הדין הארצי לעבודה אם הורה על כך נשיא בית הדין האזורי לעבודה שבו הייתה אמורה להיות מוגשת התביעה.
- ג. התביעה תידון בבית הדין הארצי לעבודה אם נשיא בית הדין הארצי לעבודה הורה על כך לאור בקשת נשיא בית הדין האזורי שבו הייתה אמורה להיות מוגשת התביעה.
- ד. בית הדין הארצי לא יוכל לדון בתביעה כערכאה ראשונה.

סעיף 24 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969

סמכות בית-דין אזורי

24(א)

לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון –

- (1) בתובענות בין עובד או חליפו למעסיק או חליפו שעילתן ביחסי עבודה, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עבודה ולמעט תובענה שעילתה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש];
- (1א) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עבודה, בתובענה שעילתה בחוזה כאמור לפני שנוצרו יחסי עבודה או לאחר שנסתיימו יחסים כאמור, או בתובענה שעילתה בקבלת אדם לעבודה או באי-קבלתו;
- (1ב) תובענה שעילתה בסעיפים 29, 31, 62 או 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] בקשר לסכסוך עבודה;
- (1ג) תובענה שבין מעסיק לעובדיו, בקשר לסכסוך עבודה, שעילתה בסעיפים 16 או 17 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;
- (1ד) בתובענה של עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעסיק או נושא משרה אצלו, או של מעסיק או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עוולה אזרחית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965; לעניין זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ממונה על העובד ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים;
- (2) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק ההסכמים הקיבוציים, תשי"ז-1957 (להלן – חוק ההסכמים קיבוציים), בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של הסכם קיבוצי, או הסדר קיבוצי אחר, או בכל ענין אחר הנובע מהם או בענין תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של כל דין;
- (3) תובענות של חברים או חליפיהם או של מעסיקים או חליפיהם נגד קופות גמל, כמשמעותן בחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, או תובענות של קופות הגמל נגד חבריהן או חליפיהם או נגד מעסיקים או חליפיהם, הכל אם התובענות נובעות מהחברות בקופות או מחברותם של מעסיקים לקופות, לפי הענין, וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עבודה;
- (4) תובענות שבין עובד לארגון עובדים הקשורות בחברות או בתחום פעילותו של הארגון בעניני עבודה;
- (5) בכל ענין שמוענקת לבית הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה, או בכל חוק אחר.
- (1א) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מהוראת כל דין לענין השיפוט בהליכי פשיטת רגל, פירוק חברה או פירוק אגודה שיתופית.
- (ב) לבית דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן; שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(2), רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו, על פי בקשה של בעל דין או של היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה לפני תחילת הדיון או במהלכו, להורות שדיון בתובענה לפי הסעיף הקטן האמור, שהוא בעל חשיבות, דחיפות או רגישות מיוחדת, יתקיים בבית הדין הארצי.

12. דורון היה המעסיק של אילנית. כחלק מהסכם העבודה בין הצדדים התגוררה אילנית בבית בבעלות דורון למשך תקופת העסקתה. תקופת העסקתה של אילנית הסתיימה.
באיזו מן התביעות הבאות תהיה נתונה סמכות לבית הדין לעבודה?

- א. תביעת דורון להשיב לידיו את הבית שבבעלותו.
- ב. תביעת דורון בגין נזקים שגרמה אילנית לדירה.
- ג. תביעת דורון לאכופ הסכם בדבר מכירת הדירה לאילנית.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

סעיף 24 לחוק בית דין לעבודה + סעיף 16 לחוק המקרקעין

סמכות בית-דין אזורי

24(א) לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון –
(1) בתובענות בין עובד או חליפו למעסיק או חליפו שעילתן ביחסי עבודה, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עבודה ולמעט תובענה שעילתה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש];
(1א) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עבודה, בתובענה שעילתה בחוזה כאמור לפני שנוצרו יחסי עבודה או לאחר שנסתיימו יחסים כאמור, או בתובענה שעילתה בקבלת אדם לעבודה או באי-קבלתו;
(1ב) תובענה שעילתה בסעיפים 29, 31, 62 או 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] בקשר לסכסוך עבודה;
(1ג) תובענה שבין מעסיק לעובדיו, בקשר לסכסוך עבודה, שעילתה בסעיפים 16 או 17 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;
(1ד) בתובענה של עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעסיק או נושא משרה אצלו, או של מעסיק או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עוולה אזרחית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965; לעניין זה, "נושא משרה" – "מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ממונה על העובד ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים";
(2) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק ההסכמים הקיבוציים, תשי"ז-1957 (להלן – חוק הסכמים קיבוציים), בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של הסכם קיבוצי, או הסדר קיבוצי אחר, או בכל ענין אחר הנובע מהם או בענין תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של כל דין;
(3) תובענות של חברים או חליפיהם או של מעסיקים או חליפיהם נגד קופות גמל, כמשמעותן בחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, או תובענות של קופות הגמל נגד חבריהן או חליפיהם או נגד מעסיקים או חליפיהם, הכל אם התובענות נובעות מהחברות בקופות או מחבותם של מעסיקים לקופות, לפי הענין, וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עבודה;
(4) תובענות שבין עובד לארגון עובדים הקשורות בחברות או בתחום פעילותו של הארגון בעניני עבודה;
(5) בכל ענין שמוענקת לבית הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה, או בכל חוק אחר.
(1א) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מהוראת כל דין לענין השיפוט בהליכי פשיטת רגל, פירוק חברה או פירוק אגודה שיתופית.
(ב) לבית דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן; שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט.
(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(2), רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו, על פי בקשה של בעל דין או של היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה לפני תחילת הדיון או במהלכו, להורות שדיון בתובענה לפי הסעיף הקטן האמור, שהוא בעל חשיבות, דחיפות או רגישות מיוחדת, יתקיים בבית הדין הארצי.

תביעה למסירת מקרקעין

16. בעל מקרקעין ומי שזכאי להחזיק בהם זכאי לדרוש מסירת המקרקעין ממי שמחזיק בהם שלא כדין.

13. מירי הגישה נגד מעסיקתה תביעה בגין פיטורים שלא כדין בשל מגדרה.
מה הדין?

- א. שדולת הנשים בישראל רשאית להצטרף להליך ולהשמיע את דברה.
- ב. ארגון עובדים רשאי להצטרף להליך ולהשמיע את דברו.
- ג. ארגון מעסיקים רשאי להצטרף להליך ולהשמיע את דברו.
- ד. היועץ המשפטי לממשלה רשאי להצטרף להליך ולהשמיע את דברו.

סעיף 30 לחוק בית דין לעבודה

זכות התערבות בהליכים

30(א)

ראה היועץ המשפטי לממשלה, שבהליך פלוני שלפני בית הדין כרוכים או נפגעים, או עלולים להיות כרוכים או נפגעים, זכות של מדינת ישראל, או זכות ציבורית או ענין ציבורי, רשאי הוא, לפי ראות עיניו, להתייצב באותו הליך ולהשמיע דברו, או להסמך במיוחד את נציגו לעשות זאת מטעמו.
(ב) ארגון עובדים או ארגון מעבידים שהוא צד להסכם קיבוצי רשאי להתייצב בכל הליך שלפני בית-הדין שבו נתון אותו הסכם קיבוצי לפירוש, ולהשמיע בו את טענותיו.

14. בדיון בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים נטענה טענת פסלות כלפי אחד מנציגי הציבור, אך הטענה נדחתה.

מה הדין?

- א. בטענה ידון נציג הציבור עצמו, והערעור על דחייתה יוגש לבית המשפט העליון.
- ב. בטענה ידון השופט בבית הדין האזורי, והערעור על דחייתה יוגש לבית הדין הארצי לעבודה.
- ג. בטענה ידון נציג הציבור עצמו, והערעור על דחייתה יוגש לבית הדין הארצי לעבודה.
- ד. בטענה ידון השופט בבית הדין האזורי, והערעור על דחייתה יוגש לבית המשפט העליון.

סעיף 39 לחוק בתי משפט + סעיף 77 לחוק בתי משפט

אב-בית-הדין [ב/17]

39(א) אב בית הדין בבית משפט מחוזי הדין בשלושה יהיה מי שיושב בדין, שהוא הראשון מבין אלה:
(1) נשיא בית משפט מחוזי;
(2) סגן נשיא בית משפט מחוזי, ואם כמה סגני נשיא יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;
(3) נשיא לשעבר של בית משפט מחוזי, ואם כמה נשיאים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;
(4) סגן לשעבר לנשיא בית משפט מחוזי, ואם כמה סגנים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;
(5) הוותיק שבשופטים, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם.
(ב) לענין סעיף זה, רואים את הותק לפי תאריך מינויו של השופט לבית משפט מחוזי.
(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), שופט עמית לא יהיה אב בית הדין, אלא אם כן קבע נשיא בית המשפט אחרת לעניין הרכב מסוים.

סמכות אזרחית נגררת לפלילית [ב/35א]

77(א)

הורשע אדם בבית משפט שלום או בבית משפט מחוזי והוגשה נגדו – ונגדו בלבד – תביעה אזרחית בשל העובדות המהוות את העבירה שבה הורשע, מוסמך השופט או המותב שהרשיעו, לאחר שפסק הדין בפלילים הפך לחלוט, לדון בתביעה האזרחית, אם ביקש זאת מגיש התביעה; לענין זה מוסמך בית משפט מחוזי לדון גם אם התביעה לפי שוויה היא בתחום סמכותו של בית משפט שלום.
(ב) שר המשפטים יקבע בתקנות את סדרי הדין בתביעה האזרחית, לרבות הוראות בדבר המועד והדרך להגשת התביעה וההליכים בערעור.

15. במפעל "רהיטי עץ בע"מ" הנמצא בתחומי העיר חיפה מחצית העובדים שייכים לארגון העובדים א', שמשרדו הרשום בתל אביב, ומחצית העובדים שייכים לארגון העובדים ב', שמשרדו הרשום בתל אביב. בין ארגון א' להנהלת המפעל התנהל משא ומתן והוסכם על הפחתה של 10% משכר העובדים. ארגון ב' טוען כי לפי ההסכם הקיבוצי המיוחד מול הנהלת המפעל, ארגון א' לא היה מוסמך לייצג בעניין זה את כל העובדים מול הנהלת המפעל. ארגון ב' הגיש תובענה נגד ארגון א' בגין הנזק שנגרם לו מכך.

מה הדין?

- א. רק בית הדין האזורי לעבודה בחיפה מוסמך לדון בתובענה.
- ב. רק בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב מוסמך לדון בתובענה.
- ג. לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה ולבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב סמכות לדון בתובענה.
- ד. רק בית הדין הארצי לעבודה בירושלים מוסמך לדון בתובענה.

סעיף 25 לחוק בית דין לעבודה

סמכות בית הדין הארצי

25. לבית הדין הארצי תהא הסמכות הייחודית לדון –
 (1) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי כללי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים בענין קיומו, תחולתו, פירשו, ביצועו או הפרתו של הסכם קיבוצי, או הסדר קיבוצי אחר, או בכל ענין אחר הנובע מהם, או בענין תחולתו, פירשו, ביצועו או הפרתו של כל דין;
 (2) בתובענות בין ארגון עובדים לארגון עובדים אחר ותובענות בין ארגון מעבידים לארגון מעבידים אחר, הכל אם התובענות נובעות מענינים שביחסי עבודה.

16. בביקורת שביצעו פקחים מוסמכים מטעם המדינה באתר בנייה נמצאו בו עובדים זרים שמעסיקה חברה מסוימת (להלן: החברה), בניגוד לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991. בשל חומרת העבירות המיוחסות לחברה הוחלט להגיש נגדה כתב אישום.

מה הדין?

- א. בית הדין האזורי לעבודה מוסמך לדון בכתב האישום. על פסק הדין אפשר יהיה להגיש בקשת רשות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה ופסק דינו הוא סופי.
- ב. רק בית משפט השלום מוסמך לדון בכתב האישום. על פסק הדין אפשר יהיה לערער לבית המשפט המחוזי. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי אפשר יהיה להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.
- ג. בית הדין האזורי לעבודה מוסמך לדון בכתב האישום. על פסק הדין אפשר יהיה להגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה. על פסק דינו של בית הדין הארצי אפשר יהיה להגיש עתירה לבית המשפט העליון בשבתו בג"ץ.
- ד. בית הדין האזורי לעבודה מוסמך לדון בכתב האישום. על פסק הדין אפשר יהיה להגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה. על פסק דינו של בית הדין הארצי אפשר יהיה להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.

סעיפים 24, 26 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969 ;

סעיף 41 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984

סמכות בית-דין אזורי

- 24(א) לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון –
- (1) בתובענות בין עובד או חליפו למעסיק או חליפו שעילתן ביחסי עבודה, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עבודה ולמעט תובענה שעילתה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש];
 - (1א) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עבודה, בתובענה שעילתה בחוזה כאמור לפני שנוצרו יחסי עבודה או לאחר שנסייתו יחסים כאמור, או בתובענה שעילתה בקבלת אדם לעבודה או באי-קבלתו;
 - (1ב) תובענה שעילתה בסעיפים 29, 31, 62 או 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] בקשר לסכסוך עבודה;
 - 1(ג) תובענה שבין מעסיק לעובדיו, בקשר לסכסוך עבודה, שעילתה בסעיפים 16 או 17 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;
 - 1(ד) בתובענה של עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעסיק או נושא משרה אצלו, או של מעסיק או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עוולה אזרחית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965; לעניין זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ממונה על העובד ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים;
 - (2) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק ההסכמים הקיבוציים, תשי"ז-1957 (להלן – חוק ההסכמים קיבוציים), בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של הסכם קיבוצי, או הסדר קיבוצי אחר, או בכל ענין אחר הנובע מהם או בענין תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של כל דין;
 - (3) תובענות של חברים או חליפיהם או של מעסיקים או חליפיהם נגד קופות גמל, כמשמעותן בחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, או תובענות של קופות הגמל נגד חבריהן או חליפיהם או נגד מעסיקים או חליפיהם, הכל אם התובענות נובעות מהחברות בקופות או מחבותם של מעסיקים לקופות, לפי הענין, וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עבודה;
 - (4) תובענות שבין עובד לארגון עובדים הקשורות בחברות או בתחום פעילותו של הארגון בעניני עבודה;
 - (5) בכל ענין שמוענקת לבית הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה, או בכל חוק אחר.
 - (1א) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מהוראת כל דין לענין השיפוט בהליכי פשיטת רגל, פירוק חברה או פירוק אגודה שיתופית.
 - (ב) לבית דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן; שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט.
 - (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(2), רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו, על פי בקשה של בעל דין או של היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה לפני תחילת הדיון או במהלכו, להורות שדיון בתובענה לפי הסעיף הקטן האמור, שהוא בעל חשיבות, דחיפות או רגישות מיוחדת, יתקיים בבית הדין הארצי.

ערעור לפני בית הדין הארצי

26(א) פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(א) ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי; כל החלטה אחרת של בית דין אזורי ניתנת לערעור אם נתקבלה רשות לכך מנשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא; רשות כאמור בסעיף קטן זה, לגבי החלטה אחרת, תינתן אם שוכנע בית הדין כי אם הערעור על החלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

(1א) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא תינתן רשות ערעור על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו.

(ב) פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי; בערעור כאמור ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד, ויחולו בו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בערעורים פליליים בבית משפט.

(ג) פסק דין בערעור לפי סעיף קטן (ב) דינו לענין ערעור נוסף כדין פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור פלילי.

ערעור [ב/19]

41(א) פסק דין של בית משפט מחוזי בערכאה ראשונה ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון.

(ב) החלטה אחרת של בית משפט מחוזי בענין אזרחי, ופסק דין של בית משפט מחוזי בערעור, ניתנים לערעור לפני בית המשפט העליון, אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע לכך, או מאת בית המשפט העליון, ובפסק דין – גם אם ניתנה רשות לכך בגוף פסק הדין; רשות כאמור בסעיף קטן זה לגבי החלטה אחרת תינתן אם שוכנע בית המשפט כי אם הערעור על החלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תינתן רשות ערעור –

(1) על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו;

(2) על החלטת בית משפט מחוזי בשאלה אם עניין מסוים הוא עניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42 או עניין כלכלי-מינהלי כמשמעותו בסעיף 42ג, אם לאו, ואולם תינתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט כי עניין מסוים אינו עניין כלכלי אם תוצאת ההחלטה היא שבית המשפט המוסמך הוא בית משפט שלום.

(ד) אין באמור בסעיף קטן (ג) כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור באותו סעיף קטן במסגרת ערעור על פסק הדין.

(ה) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ב) ובסעיף 8(ד) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, לא תינתן רשות ערעור על החלטת בית משפט מחוזי לאשר תובענה ייצוגית לפי פרט 5 לתוספת השנייה לחוק האמור או לאשר תביעה נגזרת לפי סעיף 198 לחוק החברות, התשנ"ט-1999;

(2) לבקשת בעל דין, יקיים בית המשפט דיון חוזר בהחלטה כאמור בפסקה (1) בהרכב של שלושה שופטים; מצא ההרכב כי בקשה לדיון חוזר מעלה עניין שיש בו חשיבות, רגישות או חידוש מיוחדים, רשאי הוא להורות על העברת הדיון בו לבית המשפט העליון אשר ידון בבקשה לדיון חוזר כאילו היתה ערעור על החלטה; על החלטת ההרכב לפי פסקה זו לא תינתן רשות ערעור;

(3) אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור בפסקה (1) במסגרת ערעור על פסק הדין.

17. ביום 1.2.2021 התקיים דיון בבית הדין האזורי לעבודה. יואל, נציג הציבור הוזמן לדיון ולא הגיע.

מה הדין?

- א. לא ניתן לקיים את הדיון ללא השתתפותו של יואל.
- ב. בית הדין רשאי, מנימוקים שיירשמו לקיים את הדיון ללא השתתפותו.
- ג. בית הדין רשאי, מנימוקים מיוחדים שיירשמו לקיים את הדיון ללא השתתפותו.
- ד. ניתן לקיים את הדיון ללא השתתפותו של יואל, מבלי לתת נימוקים על כך.

סעיף 22 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969

העדר נציג ציבור

22(א) נציג ציבור שהוזמן ולא בא, רשאי בית הדין, מנימוקים שיירשמו, לקיים את הדיון ללא השתתפותו, והוא רשאי, בשים לב לשלב שבו נמצא הדיון, להורות על הפסקת השתתפותו של אותו נציג ציבור באותו הליך ולקבוע כי יש להמשיך את ההליך עם נציג ציבור אחר.
(ב) נשאר המותב במספר זוגי והיו הדעות שקולות, תכריע דעתו של אב בית הדין.

18. מי שכיר להתמנות כשופט של בית הדין לעבודה?

- א. מי שכיר להתמנות כשופט של בית משפט מחוזי.
- ב. מי שכיר להתמנות כשופט של בית משפט שלום.
- ג. מי שכיר להתמנות כשופט של בית המשפט העליון.
- ד. מי שכיר להתמנות כרשם של בית משפט השלום.

סעיפים 3,4 ו-8 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969

הכשירות להיות שופט

3. מי שכיר להתמנות שופט בית משפט מחוזי, לפי חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – חוק בתי המשפט), שכיר להתמנות שופט בית הדין (להלן – שופט).

סייג למינוי שופט

3א. על מועמד להתמנות שופט בית הדין יחולו הוראות סעיף 7א לחוק בתי המשפט.

מינוי שופטים

4(א) שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של הועדה לבחירת שופטים לפי סעיף 4(ב) לחוק-יסוד: השפיטה, אלא שחברי הממשלה בועדת הבחירה יהיו שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה.
(ב) שופט יצהיר הצהרת אמונים כאמור בסעיף 6 לחוק-יסוד: השפיטה.
(ג) היו שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה סבורים, שלתקופה מסוימת קיים צורך ששופט משופטי בתי המשפט יכהן כשופט בית הדין, יודיעו על כך לנשיא בית המשפט העליון, והוא רשאי למנות, בהסכמת המתמנה, שופט משופטי בית המשפט העליון או שופט משופטי בית משפט מחוזי להיות שופט בית הדין לאותה תקופה; שופט שנתמנה על פי סעיף קטן זה והתחיל בדיון יהיה מוסמך לסיימו גם לאחר תום תקופת מינויו.

מעמדו של שופט בית הדין

8(א) על שופט יחולו הוראות סעיפים 5, 7 עד 14 לחוק-יסוד: השפיטה בשינוי זה: בסעיף 9(א) לחוק-יסוד: השפיטה, אחרי "אלא בהסכמת נשיא בית המשפט העליון" יקראו "ונשיא בית הדין הארצי."
(ב) סעיף 5, וסעיפים 11 עד 24 ו-46 לחוק בתי המשפט, יחולו בשינויים המחויבים על שופט בבית הדין.

19. מהו הסעיף השגוי בנוגע לבית הדין האזורי לעבודה?

- א. בהליכים פליליים ידון בית הדין בשופט אחד.
- ב. בית הדין האזורי, ידון ככלל בהרכב של שלושה – אב בית הדין, נציג ציבור מטעם העובדים ונציג ציבור מטעם המעבידים.
- ג. בית הדין האזורי רשאי לדון בשופט אחד, אם החליט על כך שופט בית הדין על פי בקשת אחד הצדדים ולאחר שניתנה לצדדים אחרים הזדמנות להשמיע דבריהם.
- ד. בית הדין האזורי ידון ככלל, בהרכב של חמישה – שלושה שופטים, נציג ציבור ונציג מטעם המעבידים.

סעיפים 18, 20, 24(ב), 26 ו-38 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

תקנה 42 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין).

הרכב בית דין אזורי

18(א).

בית דין אזורי ידון בשלושה, שהם השופט – והוא יהיה אב בית הדין – ושני נציגי ציבור, האחד מנציגי העובדים והאחר מנציגי המעסיקים.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), בהתקיים האמור בפסקאות (1) או (2), ידון בית הדין האזורי לפני השופט כדן יחיד, בכפוף לאמור באותן פסקאות:

(1) בהליך המנוי בתוספת השלישית; ואולם רשאי נשיא בית דין אזורי להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, כי הדיון בו יתקיים בהרכב כאמור בסעיף קטן (א);

(2) אם שופט של בית דין אזורי החליט על כך בהחלטה מנומקת, על פי בקשת אחד הצדדים, ולאחר שנתן לצדדים האחרים בהליך הזדמנות להשמיע את דבריהם בפניו; ואולם לא יחליט שופט של בית דין אזורי כאמור, בעניין תובענה לפי סעיף 24(א)(2) או (4).

(ג) ההחלטה בדבר הרכב בית הדין תינתן לפני שנקבע מותב בית הדין, ואין אחריה ולא כלום. (1ג) (בוטל)

(ד) בהליכים שבית הדין דן בהם בשלושה, יהיו לשופט לבדו הסמכויות המנויות בתוספת הרביעית. (ה) השרים, בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי ועם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאים, בצו, לשנות את התוספת השלישית, ובלבד שלא תכלול הליכים לפי סעיף 24(א)(2) או (4).

(ו) שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הרביעית.

(ז) בצו כאמור בסעיפים קטנים (ה) או (ו) ניתן לקבוע כי השינוי האמור בצו יחול גם לעניין הליכים תלויים ועומדים.

הרכב בית הדין הארצי

20(א) בית הדין הארצי ידון בחמישה, שהם שלושה שופטים ושני נציגי ציבור, נציג עובדים ונציג מעסיקים; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים ולפני שני נציגי ציבור, נציג עובדים ונציג מעסיקים, או ארבעה נציגי ציבור, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים, אם מצא כי מפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של שאלה משפטית שעולה באותו עניין, יש מקום לדיון לפני הרכב מורחב כאמור.

1א(1)

על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) בערעור על פסק דין בהליך המנוי בתוספת השלישית ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים בהרכב כאמור בסעיף קטן (א) או לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים;

(2) בערעור על פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים;

(3) בעניינים שהוא דן בהם לפי סעיף 125(1) ידון בית הדין בשבעה שהם שלושה שופטים, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים ולפני

ארבעה נציגי ציבור, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים, אם מצא כי מפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של שאלה משפטית שעולה באותו עניין, יש מקום לדיון לפני הרכב מורחב כאמור.

(ב)

בבית הדין הארצי יהיו לאב בית הדין או לשופט שהוא מינה לכך הסמכויות המנויות בתוספת הרביעית. 24 (ב) לבית דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן; שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט.

ערעור לפני בית הדין הארצי

26(א). פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(א) ניתן לערער לפני בית הדין הארצי; כל החלטה אחרת של בית דין אזורי ניתנת לערעור אם נתקבלה רשות לכך מנשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא; רשות כאמור בסעיף קטן זה, לגבי החלטה אחרת, תינתן אם שוכנע בית הדין כי אם הערעור על החלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

1(א) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא תינתן רשות ערעור על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו.

(ב) פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ניתן לערער לפני בית הדין הארצי; בערעור כאמור ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד, ויחולו בו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בערעורים פליליים בבית משפט.

(ג) פסק דין בערעור לפי סעיף קטן (ב) דינו לענין ערעור נוסף כדין פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור פלילי.

בזיון בית הדין

38. לשופט יהיו כל הסמכויות על פי סעיפים 5 עד 8 לפקודת בזיון בית המשפט בשינויים המחוייבים, ולענין סעיף 8 לפקודה יהיו לבית הדין הארצי, במותב של שלושה שופטים, הסמכויות של בית המשפט העליון.

בקשה לדן יחיד [34א]

42(א) בקשת בעל דין שתובענה תידון לפני השופט כדן יחיד, תהיה בכתב ומנומקת; הבקשה תוגש בעת הגשת התובענה או כתב ההגנה או במועד אחר, אך לפני שנקבע מותב בית הדין.

(ב) השופט רשאי לדחות את הבקשה על אתר או לצוות שהעתקים ממנה יומצאו לבעלי הדין האחרים; מי שקיבל העתק בקשה כאמור רשאי להגיש תשובה מנומקת בכתב, תוך שבעה ימים או תוך מועד ארוך יותר שקבע השופט בצו כאמור; השופט רשאי להחליט בבקשה על יסוד טענות שבכתב בלבד.

20. שאול קיבל צו מבית הדין האזורי לעבודה אשר מטיל עליו עונש לפי פקודת ביזיון בית משפט. שאול מעוניין לערער על הצו.

איזה הרכב ידון בערעור?

- א. בית הדין הארצי ידון בערעור בהרכב של 3 שופטים, ללא נציגי ציבור.
- ב. בית הדין הארצי ידון בערעור בהרכב של 3 שופטים, עם נציגי ציבור.
- ג. בית המשפט המחוזי ידון בערעור בהרכב של 3 שופטים.
- ד. בית המשפט העליון ידון בערעור בהרכב של 3 שופטים.

סעיפים 20, 26 ו-38 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

הרכב בית הדין הארצי

20(א) בית הדין הארצי ידון בחמישה, שהם שלושה שופטים ושני נציגי ציבור, נציג עובדים ונציג מעסיקים; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים ולפני שני נציגי ציבור, נציג עובדים ונציג מעסיקים, או ארבעה נציגי ציבור, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים, אם מצא כי מפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של שאלה משפטית שעולה באותו עניין, יש מקום לדיון לפני הרכב מורחב כאמור.

(1א)

על אף הוראות סעיף קטן (א)–

(1) בערעור על פסק דין בהליך המנוי בתוספת השלישית ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים בהרכב כאמור בסעיף קטן (א) או לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים; (2) בערעור על פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים;

(3) בעניינים שהוא דן בהם לפי סעיף 25(1) ידון בית הדין בשבעה שהם שלושה שופטים, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים ולפני ארבעה נציגי ציבור, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים, אם מצא כי מפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של שאלה משפטית שעולה באותו עניין, יש מקום לדיון לפני הרכב מורחב כאמור.

(ב) בבית הדין הארצי יהיו לאב בית הדין או לשופט שהוא מינה לכך הסמכויות המנויות בתוספת הרביעית.

ערעור לפני בית הדין הארצי

26(א) פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(א) ניתן לערער לפני בית הדין הארצי; כל החלטה אחרת של בית דין אזורי ניתנת לערעור אם נתקבלה רשות לכך מנשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא; רשות כאמור בסעיף קטן זה, לגבי החלטה אחרת, תינתן אם שוכנע בית הדין כי אם הערעור על החלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

(1א) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא תינתן רשות ערעור על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו.

(ב) פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ניתן לערער לפני בית הדין הארצי; בערעור כאמור ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד, ויחולו בו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בערעורים פליליים בבית משפט.

(ג) פסק דין בערעור לפי סעיף קטן (ב) דינו לענין ערעור נוסף כדין פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור פלילי.

ביזיון בית הדין

38. לשופט יהיו כל הסמכויות על פי סעיפים 5 עד 8 לפקודת ביזיון בית המשפט בשינויים המחוייבים, ולענין סעיף 8 לפקודה יהיו לבית הדין הארצי, במותב של שלושה שופטים, הסמכויות של בית המשפט העליון.

21. איזה מהמשפטים הבאים מתאר נכונה את סדרי הדין בדיון מהיר בבית הדין האזורי לעבודה?

- א. בדיון מהיר בית הדין יהיה כפוף לסדרי הדין.
- ב. רשם בית הדין האזורי רשאי לדון בתביעה בסדר דין מהיר המצויה בתחום סמכותו.
- ג. פסק דין של בית דין אזורי בדיון מהיר ניתן לערעור בזכות בפני בית הדין הארצי.
- ד. בדיון מהיר לא תהיה לבית הדין האזורי סמכות לפסוק לפשרה, על אף הסכמת בעלי הדין.

סעיף 31 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969

דיון מהיר

31(א) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1) או (3) לתשלום סכום שלא יעלה על הסכום שקבעו שר התעשייה המסחר והתעסוקה ושר המשפטים ידון בית דין אזורי בדרך של דיון מהיר על-פי הוראות סעיף זה; הסכום האמור ייקבע על-ידי השרים בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(ב) בדיון מהיר לא יהיה בית הדין כפוף לסדרי הדין, והוא יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

(ג) בדיון מהיר תהיה לבית הדין האזורי סמכות לפסוק לדין או בהסכמת בעלי הדין – לפשרה.

(ד) פסק דין של בית דין אזורי בדיון מהיר אינו נתון לערעור, אלא אם כן נשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא נתנו לכך רשות.

(ה) בית דין אזורי רשאי, בין מיזמתו ובין לבקשת צד, להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו, אם מצא כי נושא הדיון, הבעיות השנויות במחלוקת, או היקף הראיות הדרושות לבירור העניין אינן מאפשרות דיון מהיר או שמן הצדק להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו. הופסק הדיון המהיר כאמור – ימשיך בית הדין האזורי לדון בתובענה בדרך הרגילה.

(ו) בית דין אזורי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר את הדיון בתובענה כאמור בסעיף קטן (א) לבורר שהסכים לדון בעניין בלי לקבל שכר; שופט או נשיא בית דין אזורי או סגנו, או רשם, הכל לפי העניין, רשאים לעשות כן אף בטרם החל הדיון לפני בית הדין האזורי; הוראות חוק הבוררות, התשכ"ח-1968, למעט סעיפים 23 עד 29 ו-31 עד 35 יחולו על בוררות לפי סעיף זה, ככל שהן נוגעות לענין, אולם –

(1) כל מקום שנאמר בו "בית המשפט" ייקרא כאילו נאמר "בית דין אזורי לעבודה";

(2) דין פסק בורר לפי סעיף קטן זה, פרט לערעור, כדין פסק דין של בית דין אזורי.

(ז) (בוטל)

(ח) לענין סעיף זה, "בית דין אזורי" – "לרבות רשם של בית הדין בענין שבתחום סמכותו.

22. מותב בית הדין האזורי סיים לדון בתביעתו של צחי נגד חברת "זוהרה" בגין אי קבלתו לעבודה בחברה.

תוך כמה זמן על מותב בית הדין ליתן פסק דין בתובענה?

- א. תוך 30 ימים.
- ב. תוך 45 ימים.
- ג. תוך 10 ימים.
- ד. תוך 15 ימים.

תקנה 55 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין).

פסק דין [47]

55(א) כתום הדיון או לאחר מכן, בהקדם ככל האפשר לפי הנסיבות, יתן בית הדין את פסק דינו.

(ב) בדיון בפני מותב או שופט כדן יחיד, יינתן פסק הדין תוך שלושים ימים, ובדיון בפני רשם יינתן פסק-הדין תוך חמישה עשר ימים; לא ינתן פסק הדין כאמור, ימסור על כך אב בית הדין או הרשם, לפי הענין, הודעה מנומקת בכתב לנשיא בית הדין הארצי; בבית דין שבו מכהן שופט ראשי, יימסר העתק ההודעה לשופט הראשי.

23. נגד אבי הוגשה תביעה בבית הדין האזורי לעבודה. אבי טען כי יש לפסול את השופט בשל יחסי ידידות עם התובע. טענתו נדחתה ואבי מבקש לערער על החלטה זו.

מה הדין?

- א. על אבי להגיש תוך 10 ימים ערעור לבית המשפט העליון, שיידון בפני נשיא בית המשפט העליון או שופט או הרכב של בית המשפט העליון.
- ב. על אבי להגיש תוך 5 ימים ערעור לבית המשפט העליון, שיידון בפני נשיא בית המשפט העליון או שופט או הרכב של בית המשפט העליון.
- ג. על אבי להגיש תוך 10 ימים ערעור לבית הדין הארצי, שיידון בפני נשיא בית הדין הארצי או שופט או הרכב שופטי בית הדין הארצי.
- ד. על אבי להגיש תוך 15 ימים ערעור לבית הדין הארצי, שיידון בפני נשיא בית הדין הארצי או שופט או הרכב שופטי בית הדין הארצי.

סעיף 39 א לחוק בית הדין לעבודה, תקנות 112ב ו-112ג לתקנות בית הדין לעבודה.

טענת פסלות

39א. הוראת סעיף 77א לחוק בתי המשפט תחול בשינויים המחוייבים על השופטים, הרשמים ונציגי הציבור של בית הדין; ערעור כאמור בסעיף 77א(ג) יהיה לפני בית הדין הארצי, וידון בו נשיא בית הדין הארצי, או מותב של שופטי בית הדין הארצי, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא

מועד לטענת פסלות

112ב. בתחילת הדיון בתובענה או בערעור, ולפני כל טענה אחרת, רשאי בעל דין לטעון טענת פסלות; לא היה באפשרותו לטעון אותה טענה בשלב האמור, רשאי הוא לטענה לאחר מכן, ובלבד שיעשה זאת מיד לאחר שנודעה לו עילת הפסלות.

ערעור על החלטה

- 112ג. (א) בעל דין שבדעתו לערער על החלטה בעניין טענות פסלות או בעניין היתר ייצוג יודיע על כך לבית הדין, ומשהודיע כך, יימשך המשפט, זולת אם החליט השופט המותב או הרשם, לפי העניין, מנימוקים שיירשמו, שיש להפסיקו.
- (ב) הערעור יוגש בכתב בשלושה עותקים, תוך עשרה ימים מהיום שבו הודעה לבעל הדין ההחלטה בבקשה; בערעור יפורטו כל נימוקי ההתנגדות להחלטה ויצורף לו תצהיר לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה; בו ביום ימציא המערער עותק מהערעור על מצורפיו, במישרין, לכל אחד מבעלי הדין; היו בעלי דין אחדים מיוצגים בידי עורך דין אחד, די בהמצאת עותק אחד בשביל כל בעלי הדין המיוצגים כאמור.
- (ג) נשיא בית הדין הארצי לעבודה או מי שדן בערעור רשאי להורות לבקשת המערער בכתב הערעור, על הפסקת המשפט עד להחלטה בערעור.
- (ד) כל בעל דין אחר רשאי להשיב לערעור; תשובת בעל דין תוגש בכתב בשלושה עותקים, תוך עשרה ימים מהיום שבו הומצא לו כתב הערעור, יפורטו בה כל נימוקיו ויצורף לה תצהיר לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לתשובה; לא הוגשה תשובה בתוך עשרה ימים כאמור, רשאי בית הדין להחליט בערעור לאלתר על יסוד הטענות בכתב שבפניו.
- (ה) מי שדן בערעור רשאי, מטעמים מיוחדים, ליתן, לבקשת בעל דין בכתב ערעור או בכתב תשובה, הזדמנות לטעון טענות נוספות בכתב או בעל פה, וכן לבקש מהשופט, הרשם או נציג הציבור אשר על החלטתו הוגש ערעור להעיר את הערותיו.
- (ו) הוחלט בערעור להעביר את הדיון בתובענה לשופט אחר או לרשם אחר או להחליף את נציג הציבור באחר, רשאי השופט או הרשם או המותב, לפי הענין, לדון בה מן השלב שאליו הגיע השופט הקודם או מכל שלב אחר שייראה לו נכון וצודק בנסיבות הענין.

24. ביום 1.3.2020 נקבע דיון בתובענה שהגיש רמי נגד ציון מעסיקו. רמי לא הופיע לדיון.

מה הדין?

- א. בית הדין רשאי לדחות התביעה או למחוק אותה.
- ב. על בית הדין למחוק את התביעה.
- ג. בית הדין רשאי לדון בתביעה ולתת בה פסק דין.
- ד. על בית הדין לדחות את התביעה.

תקנה 49 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין).

אי התייצבות לדיון [40]

49(א) לא התייצבו בעלי הדין או מי מהם בתאריך שנקבע לדיון, רשאי בית הדין לדחות את הדיון או את המשך הדיון למועד אחר ולהזמין את בעלי הדין.
 (ב) ראה בית הדין שבעל דין שלא התייצב הוזמן כדן, רשאי הוא כמו כן –
 (1) אם הנעדר הוא התובע – לדחות או למחוק את התביעה;
 (2) אם הנעדר הוא הנתבע – לדון בתביעה כאילו התייצב הנתבע או ליתן פסק דין כאמור בתקנה 43(א).

25. בתביעה המתבררת בין עובד למעביד בפני בית הדין האזורי לעבודה, ביקש העובד מבית הדין לתת צו למסירת שאלון למעביד.

מה הדין?

- א. בית הדין האזורי לעבודה ייתן צו למסירת שאלון.
- ב. בית הדין האזורי אינו רשאי לתת צו למסירת שאלון.
- ג. בית הדין לעבודה רשאי לתת צו למסירת שאלון, מטעמים מיוחדים שיירשמו, אם היה סבור שיש בכך כדי לאפשר לבית הדין להכריע בשאלות השנויות במחלוקת בין בעלי הדין.
- ד. רק בית הדין הארצי רשאי לתת צו למסירת שאלון, ובלבד שהעובד פנה תחילה למעביד בבקשה להשיב בתצהיר על השאלון, והמעביד סירב לבקשתו.

תקנה 46 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין).

פרטים נוספים, גילוי ועיון במסמכים, שאלונים

46(א) בית הדין או הרשם רשאי ליתן צו למסירת פרטים נוספים, ולבקשת בעל דין אף לגילוי או לעיון במסמכים, אם היה סבור שיש צורך בכך כדי לאפשר דיון יעיל או כדי לחסוך בהוצאות.
 (ב) בית הדין או הרשם רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ליתן לבקשת בעל דין צו למסירת שאלון לבעל דין אחר, אם היה סבור שיש בכך כדי לאפשר לבית הדין להכריע בשאלות שהן באמת השאלות השנויות במחלוקת בין בעלי-הדין.
 (ג) בהחליטו בבקשה כאמור בתקנת משנה (א) או (ב), ישקול בית הדין או הרשם, כל הצעה שתבוא מצד בעל דין למסור פרטים או להודות בעובדות או להראות או להמציא מסמכים.
 (ד) לא קיים בעל דין צו שניתן על פי תקנת משנה (א) או (ב), רשאי בית הדין או הרשם להאריך את המועד לקיום הצו או למחוק את כתב טענותיו.

26. מה נכון באשר לערעור על פסק דין של בית הדין האזורי לעבודה בדיון מהיר?

- א. פסק הדין ניתן לערעור ברשות בפני בית הדין הארצי לעבודה.
- ב. פסק הדין ניתן לערעור ברשות בפני בית הדין הארצי לעבודה, בשאלה משפטית בלבד.
- ג. פסק הדין ניתן לערעור בזכות בפני בית הדין הארצי לעבודה.
- ד. פסק הדין אינו ניתן לערעור.

סעיף 31(ד) לחוק בית הדין לעבודה

דיון מהיר

(ד) פסק דין של בית דין אזורי בדיון מהיר אינו נתון לערעור, אלא אם כן נשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא נתנו לכך רשות.

27. בית הדין האזורי לעבודה בחיפה נתן את החלטתו בתביעה שהגיש שגיא נגד מעסיקתו, ולפיה הוא מאשר הזמנה לעדות של מנהלו שגיא, דוחה את הבקשה לזמן לעדות את מנכ"ל מעסיקתו, וכי עדי ההגנה יישמעו ראשונים. בית הדין פסק לחובתו של שגיא הוצאות בגין הגשת הבקשה.

איזה מבין החלטות בית הדין יכול שגיא לתקוף משפטית מייד?

- א. הזמנת מנהלו של שגיא לעדות.
- ב. דחיית הזמנת מנכ"ל מעסיקתו של שגיא לעדות.
- ג. הקביעה כי עדי ההגנה יישמעו ראשונים.
- ד. פסיקת הוצאות משפט בגין הגשת הבקשה.

סעיף 1 לצו בית הדין לעבודה.

סוגי החלטות

1. לא תינתן רשות ערעור על החלטה מן הסוגים המפורטים להלן:
 - (1) החלטה בעניין קביעה ושינוי של מועדי דיון ומועדים להגשת בקשות, תגובות, כתבי טענות, מסמכים, סיכומים ותצהירים זולת אם ניתנה באחד מן ההליכים האלה:
 - (א) לפי סעיפים 24(א), (ב1), (ג1), (ד1) ו-2(2) לחוק;
 - (ב) מתן סעד זמני לפי סעיף 29(א) לחוק ובכלל זה בקשה לסעד זמני שנדונה עם תובענה כאמור בתקנה 369 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984;
 - (ג) לפי סעיפים 33 ו-33א לחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957;
 - (2) החלטה בבקשה להארכת מועד הקבוע בחיקוק, למעט החלטה הניתנת לפי סעיף 24(א) לחוק ולמעט החלטה כאמור שמשמעותה שלילת האפשרות לפתוח בהליך;
 - (3) החלטה בעניין שלבי דיון בהליך, למעט החלטה שדיון יישמע במפוצל או שיתקיים דיון נפרד בתביעה שכנגד ובהודעה לצד שלישי;
 - (4) החלטה בעניין הזמנת עדים, סדר שמיעת עדים של אחד מבעלי הדין ושאלות המוצגות לעדים לרבות קבלה או דחייה של התנגדות בעניין זה, למעט החלטה על דחיית בקשה לזמן עד או להגיש ראיה, או החלטה בעניין בקשה לעדות מוקדמת; הוראה זו לא תחול על החלטות בעניין מומחה רפואי מטעם בית דין לעבודה;
 - (5) החלטה בעניין סדר הבאת עדויות ואופן הגשת עדויות של אחד מבעלי הדין, למעט החלטה בעניין מתן עדות מחוץ לכותלי בית הדין, ובכלל זה בהיוועדות חזותית;
 - (6) החלטה שהיא קבלת בקשה לביטול פסק דין או לביטול החלטה;
 - (7) החלטה בעניין הטלת הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין ושיעורם, למעט אם ניתנה לאחר מתן פסק הדין ואינה נבלעת בו;
 - (8) החלטה לפי סימן ט' לפרק ב' לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991, למעט החלטה בעניין גילוי מסמך פלוני, עיון במסמכים ובעניין טענת חיסיון.

28. במסגרת סכסוך קיבוצי המתנהל בבית הדין האזורי לעבודה בחיפה הועלתה שאלת תחולתו של הסכם קיבוצי.
מה הדין?

- א. על בית הדין לשמוע את עמדת ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה אשר אינו צד להליך. בא כוחם של העובדים הנוגעים במישרין להסכם ועמדתם שונה מעמדת הצד להסכם הקיבוצי רשאי להתייצב לדיון לטעון את טענותיו.
- ב. בית הדין רשאי לאפשר לארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה אם אינו צד להליך, להתייצב לדיון ולטעון. בא כוחם של העובדים הנוגעים במישרין להסכם ועמדתם שונה מעמדת הצד להסכם הקיבוצי רשאי להתייצב לדיון לטעון את טענותיו.
- ג. בית הדין רשאי לאפשר לארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה אם אינו צד להליך להתייצב לדיון ולטעון. בא כוחם של העובדים הנוגעים במישרין להסכם ועמדתם שונה מעמדת הצד להסכם הקיבוצי רשאי להתייצב לדיון לטעון את טענותיו רק לאחר קבלת רשות מיוחדת של בית הדין.
- ד. על בית הדין לשמוע את עמדת ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה אשר אינו צד להליך. בא כוחם של קבוצת עובדים הנוגעים במישרין להסכם ועמדתם שונה מעמדת הצד להסכם הקיבוצי רשאי להתייצב לדיון לטעון את טענותיו רק לאחר קבלת רשות מיוחדת של בית הדין.

סעיף 15 – לתקנות בית הדין לעבודה (סדר הדין בסכסוך קיבוצי), התשכ"ט-1969

התייצבות ברשות

15(א) התעוררה בסכסוך קיבוצי או בהליך לפי סעיף 24(א)(1) לחוק שצורף על פי תקנה 16, שאלת קיומו, תחולתו, פירשו, ביצועו, הפרתו או אכיפתו של הסכם קיבוצי או של הסדר קיבוצי אחר, וארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה אינו צד להליך, רשאי בית הדין להביא את הדבר לידיעת אותו ארגון כדי לאפשר לו להתייצב לפני בית הדין ולטעון לענין נושא הדיון; הוא הדין, בשינויים המחוייבים, בארגון מעבידים שהוא צד להסכם קיבוצי החל על המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה.

(ב) ברשות מיוחדת של בית הדין רשאי להתייצב לפני בית הדין ולטעון בא כוח של קבוצת עובדים או של מעביד, הנוגעים בדבר במישרין והטוענים שעמדתם לענין העומד לדיון בבית הדין שונה מעמדת הצד להסכם הקיבוצי.

(ג) רשות בית הדין לפי תקנת משנה (ב) תינתן רק אם לדעתו רצוי לעשות כן למען יישוב יעיל של הסכסוך ולא יתפרש הדבר כהענקת מעמד והכרה לענין הסכסוך או לכל ענין אחר

29. באיזה מן העבירות המנויות להלן תהא סמכות הדיון נתונה לבית הדין האזורי לעבודה?

- א. אינוס של עובדת על ידי המנהל הישיר שלה לפי סעיף 345 לחוק העונשין.
- ב. העברת מידע גנטי (טביעת אצבע) של עובדים לגורם שלישי לפי סעיף 18 לחוק מידע גנטי, ללא אישורם של העובדים.
- ג. מסירה ביודעין של מידע שגוי על עובד על ידי המעסיק למוסד לביטוח לאומי לפי סעיף 398 לחוק הביטוח הלאומי.
- ד. הטרדה מינית של עובד על ידי המעסיק לפי סעיף 5 לחוק למניעת הטרדה מינית.

סעיף 24 לחוק בית הדין לעבודה והתוספת השנייה לחוק.

סמכות בית-דין אזורי

24(א)

לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון—

- (1) בתובענות בין עובד או חליפו למעסיק או חליפו שעילתן ביחסי עבודה, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עבודה ולמעט תובענה שעילתה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש];
- 1(א) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עבודה, בתובענה שעילתה בחוזה כאמור לפני שנוצרו יחסי עבודה או לאחר שנסתיימו יחסים כאמור, או בתובענה שעילתה בקבלת אדם לעבודה או באי-קבלתו;
- (ב1) תובענה שעילתה בסעיפים 29, 31, 62 או 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] בקשר לסכסוך עבודה;
- (ג1) תובענה שבין מעסיק לעובדיו, בקשר לסכסוך עבודה, שעילתה בסעיפים 16 או 17 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;
- (ד1) בתובענה של עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעסיק או נושא משרה אצלו, או של מעסיק או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עוולה אזרחית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965; לעניין זה, נושא משרה – "מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ממונה על העובד ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים";
- (2) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק ההסכמים הקיבוציים, תשי"ז-1957 (להלן – חוק הסכמים קיבוציים), בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של הסכם קיבוצי, או הסדר קיבוצי אחר, או בכל ענין אחר הנובע מהם או בענין תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של כל דין;
- (3) תובענות של חברים או חליפיהם או של מעסיקים או חליפיהם נגד קופות גמל, כמשמעותן בחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, או תובענות של קופות הגמל נגד חבריהן או חליפיהם או נגד מעסיקים או חליפיהם, הכל אם התובענות נובעות מהחברות בקופות או מחבותם של מעסיקים לקופות, לפי הענין, וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עבודה;
- (4) תובענות שבין עובד לארגון עובדים הקשורות בחברות או בתחום פעילותו של הארגון בעניני עבודה;
- (5) בכל ענין שמוענקת לבית הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה, או בכל חוק אחר.
- (א1) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מהוראת כל דין לענין השיפוט בהליכי פשיטת רגל, פירוק חברה או פירוק אגודה שיתופית.
- (ב) לבית דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן; שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א2), רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו, על פי בקשה של בעל דין או של היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה לפני תחילת הדיון או במהלכו, להורות שדיון בתובענה לפי הסעיף הקטן האמור, שהוא בעל חשיבות, דחיפות או רגישות מיוחדת, יתקיים בבית הדין הארצי.

30. מיכה, תושב באר שבע, עובד בסניף של רשת המרכולים "כמות ואיכות בע"מ" (להלן: רשת המרכולים) בעיר באר שבע. כתובתה הרשומה של חברת "כמות ואיכות בע"מ" היא בתל אביב. יורם מנהל הרשת המתגורר בתל אביב, פיטר את מיכה בפני קבוצה של עובדי הסניף, תוך שהוא מטיח בו האשמות בדבר גניבה ומעילה. מיכה מעוניין להגיש נגד יורם ורשת המרכולים תביעת פיצויים בסך 200,000 ₪ לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965.

היכן תוגש התביעה?

- א. בבית משפט השלום בתל אביב או בבית משפט השלום בבאר שבע.
- ב. בבית משפט השלום בתל אביב.
- ג. בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב או בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע.
- ד. בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע.

סעיף 24 לחוק בית הדין לעבודה, סעיף 3 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין).

סמכות בית-דין אזורי

24(א)

לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון—

- (1) בתובענות בין עובד או חליפו למעסיק או חליפו שעילתן ביחסי עבודה, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עבודה ולמעט תובענה שעילתה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש];
- 1(א) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עבודה, בתובענה שעילתה בחוזה כאמור לפני שנוצרו יחסי עבודה או לאחר שנסתיימו יחסים כאמור, או בתובענה שעילתה בקבלת אדם לעבודה או באי-קבלתו;
- 1(ב) תובענה שעילתה בסעיפים 29, 31, 62 או 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] בקשר לסכסוך עבודה;
- 1(ג) תובענה שבין מעסיק לעובדיו, בקשר לסכסוך עבודה, שעילתה בסעיפים 16 או 17 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;
- 1(ד) בתובענה של עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעסיק או נושא משרה אצלו, או של מעסיק או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עוולה אזרחית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965; לעניין זה, נושא משרה – "מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ממונה על העובד ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים";
- (2) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק ההסכמים הקיבוציים, תשי"ז-1957 (להלן – חוק ההסכמים קיבוציים), בענין קיומו, תחולתו, פירשו, ביצועו או הפרתו של הסכם קיבוצי, או הסדר קיבוצי אחר, או בכל ענין אחר הנובע מהם או בענין תחולתו, פירשו, ביצועו או הפרתו של כל דין;
- (3) תובענות של חברים או חליפיהם או של מעסיקים או חליפיהם נגד קופות גמל, כמשמעותן בחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, או תובענות של קופות הגמל נגד חבריהן או חליפיהם או נגד מעסיקים או חליפיהם, הכל אם התובענות נובעות מהחברות בקופות או מחברותם של מעסיקים לקופות, לפי הענין, וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עבודה;
- (4) תובענות שבין עובד לארגון עובדים הקשורות בחברות או בתחום פעילותו של הארגון בעניני עבודה;
- (5) בכל ענין שמוענקת לבית הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה, או בכל חוק אחר.
- (א) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מהוראת כל דין לענין השיפוט בהליכי פשיטת רגל, פירוק חברה או פירוק אגודה שיתופית.
- (ב) לבית דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן; שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(2), רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו, על פי בקשה של בעל דין או של היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה לפני תחילת הדיון או במהלכו, להורות שדיון בתובענה לפי הסעיף הקטן האמור, שהוא בעל חשיבות, דחיפות או רגישות מיוחדת, יתקיים בבית הדין הארצי.

מקום השיפוט [2]

3(א) מקום השיפוט הוא –

- (1) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום העבודה של העובד שהיא העבודה נושא התובענה, או שבאזור שיפוטו בוצעה העבודה;
 - (2) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1א) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום העבודה או מקום העבודה המיועד של העובד, שהיא העבודה נושא התובענה, או שבאזור שיפוטו בוצעה או אמורה היתה להתבצע העבודה;
 - (3) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(ב1) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום העבודה של העובד שהיא העבודה נושא התובענה, או נמצא מקום מגוריו;
 - (4) בתובענה נגד קופת גמל כאמור בסעיף 24(א)(3) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו או מרכז מפעלו של התובע;
 - (5) בתובענה של קופת גמל נגד מעביד כאמור בסעיף 24(א)(3) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מרכז מפעלו של הנתבע בישראל;
 - (6) בתובענה של קופת גמל נגד חברה כאמור בסעיף 24(א)(3) לחוק – בית הדין האזורי שבתחומו נמצא מקום מגוריו של הנתבע, או שבתחומו שולמו או צריכים היו להשתלם דמי הביטוח לקופה;
 - (7) בתובענה שבין עובד לארגון עובדים כאמור בסעיף 24(א)(4) לחוק – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של העובד, זולת אם נקבע אחרת בתקנון הארגון;
 - (8) בתובענה נגד המוסד לביטוח לאומי או גוף אחר שהמוסד לביטוח לאומי פועל בשמו – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של התובע;
 - (9) בתובענה של המוסד לביטוח לאומי או גוף אחר שהמוסד לביטוח לאומי פועל בשמו – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו או מרכז מפעלו של הנתבע, ואם הנתבע הוא תאגיד – משרדו הרשום;
 - (10) בהליך לפי חוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959 (להלן – חוק שירות התעסוקה) – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצאת לשכת שירות התעסוקה הנוגעת בדבר או נמצא מקום מגוריו או מרכז מפעלו של הנתבע;
 - (11) בכל הליך אחר – בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום עבודתו או מקום מגוריו של התובע או מרכז מפעלו של הנתבע, ואם הנתבע הוא תאגיד – משרדו הרשום.
- (ב) לענין תקנת משנה (א)(1), (2), (3), (10) ו-(11), אם מקום העבודה או ביצועה הוא מחוץ לאזור שיפוטו של בית דין לעבודה – בית הדין אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של העובד או מרכז מפעלו של המעביד בישראל; אם מרכז מפעלו של המעביד הוא מחוץ לאזור שיפוטו של בית דין לעבודה – בית הדין אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של המעביד, או – אם המעביד הוא תאגיד – בית הדין אשר באזור שיפוטו נמצא משרדו הרשום בישראל או כל מקום אחר בישראל שבו הוא מנהל עסקיו.

31. מרשתת מבקשת ממך להגיש נגד מעבדה תביעה בסדר דין מהיר לפיצויים על סך 29,000 ₪ בשל אי תשלום שכר עבודתה.

מי מוסמך לדון בתביעה?

- א. בית הדין האזורי לעבודה.
- ב. רשם בית הדין האזורי לעבודה.
- ג. רק רשם בית הדין הארצי מוסמך לדון בתביעה זו.
- ד. רשם בית הדין האזורי לעבודה או בית הדין האזורי לעבודה.

סעיף 31(א) ו-(ח) לחוק בית הדין לעבודה, תקנות דיון מהיר.

דיון מהיר

31(א) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1) או (3) לתשלום סכום שלא יעלה על הסכום שקבעו שר התעשייה המסחר והתעסוקה ושר המשפטים ידון בית דין אזורי בדרך של דיון מהיר על-פי הוראות סעיף זה; הסכום האמור ייקבע על-ידי השרים בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(ב) בדיון מהיר לא יהיה בית הדין כפוף לסדרי הדין, והוא יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

(ג) בדיון מהיר תהיה לבית הדין האזורי סמכות לפסוק לדין או בהסכמת בעלי הדין – לפשרה.

(ד) פסק דין של בית דין אזורי בדיון מהיר אינו נתון לערעור, אלא אם כן נשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא נתנו לכך רשות.

(ה) בית דין אזורי רשאי, בין מיזמתו ובין לבקשת צד, להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו, אם מצא כי נושא הדיון, הבעיות השנויות במחלוקת, או היקף הראיות הדרושות לבירור העניין אינן מאפשרות דיון מהיר או שמן הצדק להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו. הופסק הדיון המהיר כאמור – ימשיך בית הדין האזורי לדון בתובענה בדרך הרגילה.

(ו) בית דין אזורי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר את הדיון בתובענה כאמור בסעיף קטן (א) לבורר שהסכים לדון בעניין בלי לקבל שכר; שופט או נשיא בית דין אזורי או סגנו, או רשם, הכל לפי העניין, רשאים לעשות כן אף בטרם החל הדיון לפני בית הדין האזורי; הוראות חוק הבוררות, התשכ"ח-1968, למעט סעיפים 23 עד 29 ו-31 עד 35 יחולו על בוררות לפי סעיף זה, ככל שהן נוגעות לענין, אולם –

(1) כל מקום שנאמר בו "בית המשפט" ייקרא כאילו נאמר "בית דין אזורי לעבודה";

(2) דין פסק בורר לפי סעיף קטן זה, פרט לערעור, כדין פסק דין של בית דין אזורי.

(ז) (בוטל)

(ח) לענין סעיף זה, "בית דין אזורי" – "לרבות רשם של בית הדין בענין שבתחום סמכותו.

32. שאול תבע את יוסי בבית הדין האזורי לעבודה. יוסי לא מעוניין להגיש כתב הגנה.

מה הדין?

- א. יוסי חייב להגיש כתב הגנה.
- ב. יוסי רשאי להגיש כתב הגנה.
- ג. יוסי רשאי להגיש כתב הגנה, אך אם נדרש לכך בהוראת השופט או הרשם הוא מחויב לכך.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

תקנה 27 לתקנות העבודה.

הגשת כתב הגנה [21]

27(א) נתבע רשאי להגיש כתב הגנה, והוא חייב לעשות זאת אם נדרש לכך בהוראת שופט או רשם בתוקף סמכותו לפי סעיף 18(ד)(6) לחוק.
 (ב) ניתנה הוראה כאמור בתקנת משנה (א) שלא בפני הנתבע, תומצא לו ההוראה לפי טופס 5.

33. אילנית מעוניינת להגיש תביעה כספית על סך שלושה מיליון ש"ח נגד אילן. הממונה עליה במועצה המקומית, ונגד המועצה המקומית. לטענתה, במהלך תקופת עבודתם המשותפת במועצה ביצע בה אילן מעשי אינוס, וכן הטרידה מינית שוב ושוב.

מה הדין?

- א. הדיון בעוולות כולן יתקיים בבית הדין לעבודה.
- ב. הדיון בעוולות כולן יתקיים בבית המשפט המחוזי.
- ג. הדיון יתקיים בבית הדין לעבודה בעניין עוולת ההטרדה המינית בלבד.
- ד. הדיון בעוולות התקיפה המינית יתקיים בבית המשפט המחוזי, והדיון בעוולת ההטרדה המינית יתקיים בבית הדין לעבודה.

סעיף 10 לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998;

ע"א 3347/16 פלונית נ' פלוני ואח' ודנ"א 1918/18 פלוני נ' פלונית

סמכות בית הדין לעבודה

10(א)

לבית הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי לפי סעיפים 6, 7 ו-9 שענינו אחד מאלה –
 (1) הטרדה מינית שעשה מעסיק, או ממונה מטעמו, לעובדו, או שעשה עובד לעובד אחר, במסגרת יחסי עבודה;
 (2) התנכלות של מעסיק, או של ממונה מטעמו, כלפי עובד, או של עובד כלפי עובד אחר, במסגרת יחסי עבודה;
 (3) אחריות מעסיק כאמור בסעיף 7 בשל הטרדה מינית או התנכלות שעשה ממונה מטעם המעסיק לעובדו, או עובד לעובד אחר, במסגרת יחסי העבודה.
 (ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על הליך אזרחי שענינו הטרדה מינית או התנכלות שנעשו בשירות.
 (ג) הוראות סעיפים 10, 10א, 12 ו-13 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה יחולו על הליכים לפי סעיף זה.

34. נציג הציבור מטעם המעסיקים נעדר מדיון הוכחות במסגרת תביעה של עובד נגד מעסיקו, שאליו הוזמן בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב.
מה הדין?

- א. לא ניתן לקיים את הדיון, ויש לקבוע מועד דיון חלופי בנוכחות שני נציגי ציבור.
- ב. ניתן לקיים את הדיון על פי החלטת בית הדין מנימוקים שיירשמו.
- ג. ניתן לקיים את הדיון בהחלטת בית הדין מנימוקים שיירשמו, ובלבד שנציג ציבור העובדים נוכח בדיון.
- ד. ניתן לקיים את הדיון אם ביקש זאת מי מהצדדים בדיון ומנימוקים שיירשמו.

סעיף 22 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט – 1969

העדר נציג ציבור

22(א) נציג ציבור שהוזמן ולא בא, רשאי בית הדין, מנימוקים שיירשמו, לקיים את הדיון ללא השתתפותו, והוא רשאי, בשים לב לשלב שבו נמצא הדיון, להורות על הפסקת השתתפותו של אותו נציג ציבור באותו הליך ולקבוע כי יש להמשיך את ההליך עם נציג ציבור אחר.
(ב) נשאר המותב במספר זוגי והיו הדעות שקולות, תכריע דעתו של אב בית הדין.